

การพิจารณาคดีโดยเปิดเผย: ศึกษากรณีผู้ใหญ่เป็นจำเลยตามพระราชบัญญัติ
คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546

ชาม ภัคพงษ์พันธุ์ชัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ปริธี พนมยงค์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

พ.ศ. 2557

**Public Trial: Particularly study about the Child Protection Act B.E. 2546
adult defendant**

Dham Packpongphanchai

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Laws**

Department of Law

Pridi Banomyong Faculty of Law, Dhurakij Pundit University

2014

กิตติกรรมประกาศ

การที่วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สามารถสำเร็จลงได้นั้นเนื่องมาจากความอนุเคราะห์จากผู้มีพระคุณหลายท่าน ซึ่งท่านแรกที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ผู้เขียนมาตั้งแต่ต้นคือศาสตราจารย์ วีระพงษ์ บุญโญภาส ที่ได้สละเวลาอันมีค่ามาเป็นทีปรึกษาวิทยานิพนธ์และได้ตรวจสอบแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ตลอดจนให้คำแนะนำต่างๆตลอดตั้งแต่เริ่มต้นจัดทำจนกระทั่งวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้เสร็จสมบูรณ์ลง ผู้เขียนต้องขอขอบพระคุณท่านศาสตราจารย์วีระพงษ์ บุญโญภาส เป็นอย่างมากที่ได้ให้โอกาสผู้เขียนเข้าพบและให้คำปรึกษามาโดยตลอด ขอขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้

ผู้เขียนขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ ลิขสิทธิ์วัฒนกุล ที่ได้กรุณาเป็นประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ อีกทั้งยังสละเวลาให้ผู้เขียนได้เข้าพบ สอบถาม และให้คำปรึกษาเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้นับตั้งแต่ในชั้นบัณฑิตศึกษา จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สามารถสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ผู้เขียนขอขอบพระคุณอาจารย์ ดร.อุทัย อาทิเวช ที่ได้กรุณาเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ อีกทั้งยังได้สละเวลาอันมีค่าของท่านเพื่อทำการสอบวิทยานิพนธ์ และยังให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้นอีกด้วย

ผู้เขียนขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์อัฉริยา ชูตินันท์ ที่ได้กรุณาเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ อีกทั้งยังให้โอกาสผู้เขียนเข้าพบเพื่อขอคำแนะนำและข้อเสนอแนะต่างๆในการจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนสำเร็จเสร็จสมบูรณ์ลงได้

นอกเหนือจากบุคคลดังกล่าวข้างต้น ผู้เขียนขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่หลักสูตร นิติศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือผู้เขียนอย่างดีมาตลอดในทุกขั้นตอนนับตั้งแต่ผู้เขียนเริ่มจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนกระทั่งวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้เสร็จสมบูรณ์ลง รวมไปถึงครอบครัวและบุคคลรอบข้างที่คอยเป็นกำลังใจให้ผู้เขียนอยู่เสมอ สุดท้ายนี้หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีข้อผิดพลาดประการใด ผู้เขียนขอน้อมรับไว้และขออภัยมา ณ ที่นี้ด้วย

ชาม ภัคพงษ์พันธุ์ชัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	๗
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	๘
กิตติกรรมประกาศ.....	๙
บทที่	
1. บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	5
1.3 สมมติฐานของการศึกษา.....	5
1.4 ขอบเขตของการศึกษา.....	6
1.5 วิธีดำเนินการศึกษา.....	6
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
2. แนวคิดและเหตุผลเกี่ยวกับการพิจารณาคดีโดยเปิดเผย และที่เกี่ยวกับศาลเยาวชน และครอบครัว.....	8
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับหลักประกันสิทธิของจำเลยในคดีอาญา.....	8
2.2 แนวความคิดเกี่ยวกับการพิจารณาคดีโดยเปิดเผย.....	10
2.2.1 ความหมายของกระบวนการพิจารณาและการพิจารณาในคดีอาญา.....	10
2.2.2 สิทธิของจำเลยในการพิจารณาคดีอาญาโดยเปิดเผยตามหลักเปิดเผย.....	12
2.2.3 สิทธิในการได้รับการพิจารณาคดีโดยเปิดเผย และหลักเกณฑ์การพิจารณา คดีลับตามมาตรฐานสากล.....	16
2.2.4 วิวัฒนาการของการพิจารณาคดีโดยเปิดเผยในประเทศไทย.....	20
2.2.5 ขอบเขตของหลักเปิดเผย.....	21
2.2.6 ความหมายและลักษณะของการพิจารณาคดีลับ.....	24
2.3 แนวความคิดเกี่ยวกับการพิจารณาคดีอาญาของเด็กและเยาวชน.....	29
2.3.1 วิวัฒนาการเกี่ยวกับการปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชนในคดีอาญาที่แยก จากผู้ใหญ่.....	29
2.3.2 เจตนารมณ์ในการจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัว.....	30

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2.3.3 ลักษณะพิเศษของศาลเยาวชนและครอบครัวที่แตกต่างจากศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีอาญาตามปกติ.....	32
3. ข้อยกเว้นการใช้การพิจารณาคดีโดยเปิดเผยและเขตอำนาจศาลสำหรับความผิดที่มีวัตถุประสงฆ์คุ้มครองเด็กและเยาวชน.....	35
3.1 สิทธิในการได้รับการพิจารณาคดีโดยเปิดเผย และหลักเกณฑ์การพิจารณาคดีลับ... 35	35
3.1.1 ตามกฎหมายต่างประเทศ.....	35
3.1.2 การพิจารณาคดีโดยเปิดเผย และหลักเกณฑ์การพิจารณาคดีลับของประเทศไทย.....	45
3.2 เขตอำนาจศาลสำหรับความผิดที่มีวัตถุประสงฆ์คุ้มครองเด็กและเยาวชน.....	53
3.2.1 ประเทศสหรัฐอเมริกา.....	53
3.2.2 ประเทศอังกฤษ.....	55
3.2.3 ประเทศญี่ปุ่น.....	56
3.2.4 ประเทศไทย.....	57
4. วิเคราะห์ความเหมาะสมในการยกเว้นไม่ใช้การพิจารณาคดีโดยเปิดเผยกรณีผู้ใหญ่เป็นจำเลยตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546	60
4.1 การยกเว้นไม่ใช้การพิจารณาคดีโดยเปิดเผยกรณีผู้ใหญ่เป็นจำเลยตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546.....	60
4.1.1 การพิจารณาคดีลับโดยทั่วไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและในศาลเยาวชนและครอบครัว.....	60
4.1.2 ผลจากการยกเว้นไม่ใช้การพิจารณาคดีโดยเปิดเผยกรณีผู้ใหญ่เป็นจำเลยตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546	65
4.2 ผลของการกำหนดเขตอำนาจศาลตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546.....	72
5. สรุปและข้อเสนอแนะ.....	86
5.1 บทสรุป.....	86
5.2 ข้อเสนอแนะ.....	88
บรรณานุกรม.....	91
ประวัติผู้เขียน.....	96